

Brussel, 30.8.2016
COM(2016) 543 final

2016/0259 (COD)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over het Europees Jaar van het cultureel erfgoed

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

De idealen, beginselen en waarden die in het Europees cultureel erfgoed zijn verankerd, vormen voor Europa een gedeelde bron van herdenking, begrip, identiteit, dialoog, cohesie en creativiteit. Sinds de goedkeuring van de Europese agenda voor cultuur¹ in 2007 is cultureel erfgoed een prioriteit geweest in de opeenvolgende werkplannen voor cultuur van de Raad, alsook in het huidige plan voor de periode 2015-2018². Samenwerking op Europees niveau heeft hoofdzakelijk plaatsgevonden via de open coördinatiemethode. In 2014 is de rol van erfgoedbeleid in de verwezenlijking van maatschappelijke en economische voordelen onderstreept in de Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa³ en in de Mededeling van de Commissie getiteld *Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa*⁴. Deze mededeling werd verwelkomd door het Comité van de Regio's, dat op 16 april 2015 een advies heeft uitgebracht⁵, en door het Europees Parlement, dat op 8 september 2015 een resolutie heeft aangenomen⁶.

Meer bepaald is in de op 25 november 2014 aangenomen Conclusies van de Raad over participatief beheer van cultureel erfgoed⁷ de Commissie verzocht een "Europees Jaar van het cultureel erfgoed" voor te stellen. Het Europees Parlement heeft in zijn resolutie een gelijkaardig verzoek opgenomen en de Commissie verzocht over te gaan tot "de aanwijzing van, bij voorkeur, 2018 als Europees Jaar van het cultureel erfgoed". Ook het Comité van de Regio's heeft in zijn advies een dergelijke oproep opgenomen en heeft benadrukt dat een Europees Jaar van het cultureel erfgoed de verwezenlijking van het gemeenschappelijke doel in de gehele pan-Europese regio ten goede zou komen.

Zoals onderstreept in de mededeling van de Commissie, is de bijdrage van cultureel erfgoed aan de economische groei en sociale cohesie in Europa onvoldoende bekend en vaak ondergewaardeerd. Tegelijkertijd staat de erfgoedsector in Europa voor vele uitdagingen. Hierbij gaat het om krimpende overheidsbegrotingen, afnemende deelname aan traditionele cultuuractiviteiten, toenemende milieutechnische belasting op erfgoedlocaties, veranderende waardeketens en verwachtingen als gevolg van de digitale omwenteling, en illegale handel in culturele kunstvoorwerpen.

Zoals bij alle Europese Jaren is de voornaamste doelstelling het bewustzijn omtrent de uitdagingen en kansen te vergroten en de rol van de EU in de bevordering van gezamenlijke

¹ Resolutie van de Raad van 16 november 2007 over een Europese agenda voor cultuur (2007/C 287/01) (PB C 287 van 29.11.2007, blz. 1).

² Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een werkplan voor cultuur (2015-2018) (2014/C 463/02) (PB C 463 van 23.12.2014, blz. 4).

³ Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa (2014/C 183/08) (PB C 183 van 14.6.2014, blz. 36).

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de Regio's van 22 juli 2014 — *Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa*, COM(2014) 477 final.

⁵ Ontwerpadvis van het Europees Comité van de Regio's — *Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa* (2015/C 195/04) (PB C 195 van 12.6.2015, blz. 22).

⁶ Resolutie van het Europees Parlement van 8 september 2015 — *Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa* (2014/2149(INI)) P8_TA(2015)0293.

⁷ Conclusies van de Raad over participatief beheer van cultureel erfgoed (2014/C 463/01) (PB C 463 van 23.12.2014, blz. 1).

oplossingen te ondersteunen. In lijn met de doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur moet het Europees Jaar van het cultureel erfgoed de volgende algemene doelstellingen hebben:

- Het moet bijdragen aan de bevordering van de centrale rol van het Europees cultureel erfgoed in culturele diversiteit en de interculturele dialoog. Er moet worden gezocht naar de beste manieren om de instandhouding en bescherming van het Europees cultureel erfgoed te garanderen en om ervoor te zorgen dat een breder en diverser publiek ervan kan genieten. Dit kan onder meer via maatregelen voor publieksonwikkeling en via erfgoedvoorlichting, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten, waarbij sociale inclusie en integratie worden bevorderd.
- Het moet de bijdrage van het Europees cultureel erfgoed aan de economie en de samenleving ontwikkelen, via het directe en indirecte economische potentieel van het Europees Jaar. Dit omvat de capaciteit om de culturele en creatieve sectoren te onderbouwen, creativiteit en innovatie te ondersteunen, duurzaam toerisme te bevorderen en lokale werkgelegenheid op lange termijn te creëren.
- Het moet bijdragen aan de bevordering van cultureel erfgoed als belangrijk element in de internationale dimensie van de EU, waarbij wordt voortgebouwd op de interesse van partnerlanden in het erfgoed en de deskundigheid van Europa. Erfgoed speelt een belangrijke rol in verschillende programma's op het gebied van externe betrekkingen — hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, in het Midden-Oosten. De bevordering van de waarde van cultureel erfgoed is ook een antwoord op de opzettelijke vernietiging van cultuurschatten in conflictgebieden⁸.

Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zal de Europese burgers de kans bieden om het heden beter te begrijpen door een diepgaandere en gedeelde interpretatie van het verleden. Het zal een stimulans vormen om de maatschappelijke en economische voordelen van cultureel erfgoed en de bijdrage ervan aan economische groei en sociale cohesie beter te beoordelen. Dit kan bijvoorbeeld worden nagegaan door de toename van duurzaam toerisme en stadsherstel te meten. Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zal ook de uitdagingen en kansen in verband met de digitalisering behandelen. Het zal ook een bijdrage leveren aan de aanpak van de vastgestelde problemen door informatie te verspreiden over goede praktijken betreffende instandhouding, beheer, ontwikkeling, toezicht en onderzoeks- en innovatieactiviteiten. Recente ontwikkelingen op het gebied van technologische en maatschappelijke innovatie inzake cultureel erfgoed, alsmede de EU-initiatieven op deze gebieden, zullen worden belicht.

• **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zal worden uitgevoerd door gebruik te maken van bestaande EU-programma's. Cultureel erfgoed komt momenteel in aanmerking voor een aanzienlijke hoeveelheid EU-financiering in het kader van verschillende EU-programma's voor instandhouding, digitalisering, infrastructuur, onderzoek en innovatie, ontwikkeling en vaardigheden. Tot deze programma's behoren Creatief Europa, de Europese structuur- en investeringsfondsen, Horizon 2020, Erasmus+ en Europa voor de burger. Er zijn drie EU-acties die specifiek aan cultureel erfgoed zijn gewijd en in het kader van Creatief Europa

⁸ Zoals onderstreept in de Gezamenlijke Mededeling van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie — Naar een EU-strategie voor internationale culturele betrekkingen, JOIN(2016) 29 final.

worden gefinancierd: de Europese erfgoeddagen, de EU-prijs voor cultureel erfgoed en het Europees erfgoedlabel.

Het Europees Jaar vormt een kans om de lidstaten en belanghebbenden aan te moedigen tot samenwerking om een sterkere en meer geïntegreerde aanpak voor cultureel erfgoed te ontwikkelen. Het doel van deze aanpak zou de bevordering en bescherming van het Europees cultureel erfgoed en de maximalisatie van de intrinsieke en maatschappelijke waarde ervan en van de bijdrage ervan aan banen en groei zijn. Dit zal worden nagestreefd met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

Net als bij andere Europese Jaren zullen de maatregelen informatie- en promotiecampagnes, evenementen en initiatieven op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau omvatten. Deze moeten de kernboodschap overbrengen en informatie over voorbeelden van goede praktijken verspreiden.

Alles zal in het werk worden gesteld om te garanderen dat de activiteiten die in het kader van het Europees Jaar worden georganiseerd, worden afgestemd op de behoeften en omstandigheden van elke lidstaat. Elke lidstaat wordt daarom verzocht een nationale coördinator te benoemen die verantwoordelijk zal zijn voor de organisatie van zijn deelname aan het Europees Jaar van het cultureel erfgoed. Er zal een Europese stuurgroep met daarin vertegenwoordigers van de nationale coördinatoren worden opgericht. De Commissie belegt vergaderingen van de nationale coördinatoren om het verloop van het Europees Jaar te coördineren en om informatie over de uitvoering ervan op nationaal en Europees niveau uit te wisselen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 167 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Hierin is vastgesteld dat de EU "bijdraagt tot de ontplooiing van de culturen van de lidstaten onder eerbiediging van de nationale en regionale verscheidenheid van die culturen, maar tegelijk ook de nadruk leggend op het gemeenschappelijk cultureel erfgoed". De Unie dient verder "de samenwerking tussen de lidstaten" op cultureel terrein aan te moedigen en "zo nodig hun activiteiten (...) te ondersteunen en aan te vullen".

• Subsidiariteit

De doelstellingen van het voorstel kunnen niet in voldoende mate worden verwezenlijkt door actie van de lidstaten alleen. Dit komt omdat er bij actie op nationaal niveau alleen niet zou kunnen worden geprofiteerd van de door de Europese dimensie geboden uitwisseling van ervaringen en goede praktijken tussen de lidstaten. In artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie is vastgesteld dat de Europese Unie de rijke verscheidenheid van cultuur en taal van de lidstaten eerbiedigt en toeziet op de instandhouding en de ontwikkeling van het Europees cultureel erfgoed. De Unie streeft deze doelstellingen met passende middelen na, naar gelang van de bevoegdheden die haar daartoe door de Verdragen zijn toegedeeld. Daarnaast zal de actie van de lidstaten baat hebben bij het bewustzijn en de zichtbaarheid die binnen en buiten de EU worden gecreëerd.

- **Evenredigheid**

Het voorgestelde verloop van de actie is eenvoudig. Het steunt op bestaande programma's en op de heroriëntatie van communicatieactiviteiten op de thema's van het Europees Jaar. Deze aanpak brengt voor de instanties die het voorstel uitvoeren, geen onevenredige beheerslast met zich.

De actie van de EU zal de inspanningen van de lidstaten ondersteunen en aanvullen. Ten eerste zal deze actie de doeltreffendheid van de eigen EU-instrumenten verbeteren. Ten tweede zal deze actie fungeren als wegbereider door synergieën en samenwerking tussen de lidstaten, culturele organisaties en stichtingen, en particuliere en openbare ondernemingen aan te moedigen.

De actie van de EU gaat niet verder dan nodig is om de vastgestelde problemen aan te pakken.

- **Keuze van het instrument**

Een besluit van het Europees Parlement en de Raad is het meest geschikte instrument om de volledige betrokkenheid van de wetgevende autoriteit bij de aanwijzing van 2018 als het Europees Jaar van het cultureel erfgoed te verzekeren.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de voorbereiding van haar voorstel heeft de Commissie een reeks gerichte raadplegingen gehouden met een breed scala aan belanghebbenden, die een weerspiegeling vormen van de aard van de erfgoedsector en van de hoge mate aan organisatie en specialisatie erin, alsmede van de bevoegdheden van de lidstaten en van de rol van beroepsorganisaties en internationale organisaties. Daarnaast heeft de Commissie in het bijzonder rekening gehouden met de bovengenoemde conclusies van de Raad, de resolutie van het Europees Parlement en het advies van het Comité van de Regio's.

Op het niveau van de EU hebben de beleidsontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed onlangs een impuls gekregen door een uitvoerig debat. Dit debat werd bevorderd door organen waarin de autoriteiten die in de lidstaten bevoegd zijn voor erfgoedbeleid worden samengebracht. Hierbij gaat het onder meer om de reflectiegroep "EU en cultureel erfgoed" en het European Heritage Heads Forum. Verder betreft het ook andere intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties zoals de Internationale Museumraad (ICOM), de Internationale Raad voor Monumenten en Landschappen (ICOMOS), het Internationaal Centrum voor de Studie tot het behoud en de restauratie van culturele goederen (ICCROM) en de Raad van Europa. Andere belangrijke netwerken die in dit domein actief zijn, zijn onder meer Europa Nostra, de Europese Erfgoedalliantie 3.3⁹ en het Netwerk van Europese museumorganisaties (NEMO).

Er hebben zich ook verschillende andere ontwikkelingen voorgedaan. In april 2015 hebben de ministers van Cultuur van de Raad van Europa de Verklaring van Namen aangenomen. Hierin

⁹ Dit is een alliantie die netwerken en organisaties in dit domein samenbrengt en door Europa Nostra wordt gecoördineerd. Alliantie 3.3 verwijst naar artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU).

verwelkomen zij het idee van de Raad van de Europese Unie om een Europees erfgoedjaar te organiseren. Zij hebben verzocht de Raad van Europa en alle staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, uit te nodigen om deel te nemen.

Op 29 juni 2015, aan de vooravond van de veertigste verjaardag van het Europees Jaar van het bouwkundig erfgoed, dat in 1975 onder auspiciën van de Raad van Europa werd georganiseerd, heeft het Duitse Comité voor de bescherming van cultureel erfgoed (*Deutsches Nationalkomitee für Denkmalschutz*) in Bonn in het kader van de zitting van het Werelderfgoedcomité een publiek debat georganiseerd over het voorstel voor een Europees Jaar.

Een ander relevant debat is in april 2015 door het kantoor van Europa Nostra in Brussel georganiseerd en hierbij was een geselecteerde groep van CEO's van de lidorganisaties aanwezig. Op de algemene vergadering in juni 2015 zijn alle leden van Europa Nostra overgegaan tot een bespreking van het doel van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed en van de voornaamste activiteiten die zouden kunnen worden ontwikkeld. Deze algemene vergadering werd georganiseerd in Oslo en de Europese Commissie was hierop aanwezig.

De belanghebbenden zijn ook geraadpleegd in het kader van de open werkgroep "EYCH 2018", die werd georganiseerd door het Duitse Comité voor de bescherming van cultureel erfgoed en de gevolmachtigde van de bondsregering voor cultuur en media. Het resultaat hiervan is een conceptnota (*Erfgoed delen — Sharing Heritage*¹⁰), waarmee bij de voorbereiding van dit voorstel rekening werd gehouden. De voorafgaande bespreking hiervan werd gehouden tussen leden van de reflectiegroep "EU en cultureel erfgoed", waaronder deskundigen van nationale autoriteiten uit België, Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, Letland, Litouwen, Nederland, Noorwegen, Polen, Spanje, Zweden, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Verder waren er deskundigen aanwezig uit Estland, Oostenrijk, Portugal en Slowakije, en van verschillende andere organisaties met de status van waarnemer, zoals het Europees Netwerk voor cultuurbeheer en -beleid (ENCATC), Europa Nostra en het Netwerk van Europese museumorganisaties.

Op 28 oktober 2015 is in Brussel door de permanente vertegenwoordigingen van Italië en Spanje bij de EU een congres georganiseerd met als titel "Een Europees Jaar van het cultureel erfgoed: erfgoed delen, een gemeenschappelijke uitdaging". Hieraan namen ook belangenorganisaties (bijvoorbeeld Europa Nostra), nationale overheden en deskundigen deel.

Het voorstel werd verder besproken op bijeenkomsten van de bovengenoemde reflectiegroep in Luxemburg op 23-24 september 2015, in Rome op 30 november-1 december 2015 en in Den Haag op 9 mei 2016, en op de bijeenkomst van het European Heritage Heads Forum in Bern op 19-20 mei 2016. Ten laatste vond nog een bespreking plaats in het kader van het Europees Cultuurforum 2016 op 19 april 2016.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Het initiatief zal voortbouwen op onafhankelijke analyses en studies, met name op het verslag *Cultureel Erfgoed telt voor Europa*¹¹. Dit is het resultaat van een twee jaar durend omvangrijk project, gefinancierd door het EU-cultuurprogramma, om bewijs te verzamelen voor de waarde van cultureel erfgoed en de impact ervan op de Europese economie, cultuur en maatschappij, en op het milieu.

¹⁰ <http://www.sharingheritage.de/en/main/>

¹¹ http://ec.europa.eu/culture/news/2015/0612-cultural-heritage-counts_en.htm

Het initiatief zal ook voortbouwen op het verslag van de deskundigengroep van Horizon 2020 op het gebied van cultureel erfgoed *Cultureel erfgoed doen werken voor Europa*¹² en op de *Strategische onderzoeksagenda* die is ontwikkeld door het initiatief voor gezamenlijke programmering inzake cultureel erfgoed en veranderingen in het aardsysteem (Joint Programming Initiative Cultural Heritage and Global Change)¹³. Ten laatste zal het initiatief voortbouwen op het sociaal platform van Horizon 2020 op het gebied van cultureel erfgoed en Europese identiteiten (Culturalbase), een initiatief voor meerjarige raadpleging van belanghebbenden¹⁴, en steunen op de oprichting van Europese onderzoeksinfrastructuren zoals Dariah-Eric (Digitale Onderzoeksinfrastructuur voor kunsten en geesteswetenschappen) en E-RIHS (Europese Onderzoeksinfrastructuur voor erfgoedwetenschap)¹⁵.

In Werkpakket 9 — Cultuur en toerisme van de *Evaluatie achteraf van de cohesiebeleidsprogramma's 2007-2013, met specifieke aandacht voor het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds (CF)* wordt gesteld dat investeren in cultuur en toerisme de economie van een regio kan stimuleren en de sociale inclusie kan verbeteren.

In de *Evaluatie achteraf van het 7e EU-kaderprogramma 2007-2013 (FP7)*, het EU-programma voor onderzoeksfinanciering tussen 2007 en 2013, is geconcludeerd dat het programma doeltreffend was in het stimuleren van wetenschap op topniveau en in de vergroting van het concurrentievermogen van de Europese industrie. Hierdoor heeft het bijgedragen aan groei en banen in Europa in domeinen die gewoonlijk inspanningen op nationaal niveau vergen. FP7 heeft voor meer dan 180 miljoen euro onderzoek ondersteund in verschillende aspecten van het Europees cultureel erfgoed (materieel, immaterieel en digitaal) betreffende de thema's milieu, maatschappij- en geesteswetenschappen, digitaal cultureel erfgoed, industriële technologieën, internationale samenwerking en (e-)infrastructuur. Deze bestaande kennis zou verder moeten worden benut.

- **Effectbeoordeling**

Er was geen effectbeoordeling nodig, aangezien de doelstellingen van het voorgestelde initiatief binnen de doelstellingen van bestaande programma's van de Unie vallen. Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed kan binnen de bestaande budgettaire grenzen worden uitgevoerd door gebruik te maken van programma's waarin de financieringsprioriteiten op jaar- of meerjarenbasis kunnen worden vastgesteld. Het voorgestelde initiatief zou de Commissie niet verbinden tot specifieke maatregelen van wetgevende aard. Net zomin zou het aanzienlijke gevolgen voor de maatschappij, de economie of het milieu hebben die verder strekken dan die van de bestaande instrumenten.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Voor het Europees Jaar zijn geen aanvullende middelen nodig. Dit initiatief vereist geen aanvullende EU-middelen. De flexibiliteit om in de relevante programma's prioriteiten op jaar- of meerjarenbasis vast te stellen, volstaat om te voorzien in een bewustmakingscampagne van dezelfde omvang als bij de vorige Europese jaren.

¹² <http://bookshop.europa.eu/nl/getting-cultural-heritage-to-work-for-europe-pbKI0115128/>

¹³ <http://www.jpi-culturalheritage.eu/wp-content/uploads/SRA-2014-06.pdf>

¹⁴ <http://www.culturalbase.eu>

¹⁵ Esfri, Verslag over de strategie voor onderzoeksinfrastructuren, Routekaart 2016.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over het Europees Jaar van het cultureel erfgoed

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en met name artikel 167,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹⁶,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De idealen, beginselen en waarden die in het Europees cultureel erfgoed zijn verankerd, vormen voor Europa een gedeelde bron van herdenking, begrip, identiteit, dialoog, cohesie en creativiteit. Cultureel erfgoed speelt een rol in de Europese Unie, zoals vermeld in de preambule van het Verdrag van de Europese Unie (VEU), waarin staat dat de ondertekende partijen worden "geïnspireerd door de culturele, religieuze en humanistische tradities van Europa".
- (2) In artikel 3, lid 3, VEU is vastgesteld dat de Europese Unie haar rijke verscheidenheid van cultuur en taal eerbiedigt en toeziet op de instandhouding en de ontwikkeling van het Europees cultureel erfgoed.
- (3) In artikel 167, lid 1, VWEU is vastgesteld dat de Europese Unie "bijdraagt tot de ontplooiing van de culturen van de lidstaten onder eerbiediging van de nationale en regionale verscheidenheid van die culturen, maar tegelijk ook de nadruk leggend op het gemeenschappelijk cultureel erfgoed". Het optreden van de Unie is erop gericht de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen, onder meer op het gebied van de verbetering van de kennis en verbreiding van de cultuur en geschiedenis van de Europese volkeren en op het gebied van de instandhouding en bescherming van het cultureel erfgoed van Europees belang (artikel 167, lid 2, VWEU).
- (4) Zoals onderstreept door de Europese Commissie in haar mededeling *Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa*¹⁷, moet cultureel erfgoed worden beschouwd als een gedeelde rijkdom en een gemeenschappelijk goed dat moet worden bewaard voor de toekomstige generaties en waarvoor alle belanghebbenden gezamenlijk verantwoordelijk zijn.

¹⁶ PB C van , blz. .

¹⁷ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de Regio's van 22 juli 2014 — Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa, COM(2014) 477 final.

- (5) Vanuit cultureel, ecologisch, sociaal en economisch standpunt heeft cultureel erfgoed een grote waarde voor de Europese samenleving. Daarom vormt het duurzaam beheer ervan een strategische keuze voor de 21e eeuw, zoals benadrukt door de Raad in zijn conclusies van 21 mei 2014 over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa¹⁸. De bijdrage van cultureel erfgoed in termen van toegevoegde waarde, vaardigheden en banen, en levenskwaliteit wordt ondergewaardeerd.
- (6) Cultureel erfgoed staat centraal in de Europese agenda voor cultuur¹⁹. Het is één van de vier prioriteiten voor Europese samenwerking inzake cultuur voor de periode 2015-2018, zoals vastgesteld in het huidige werkplan voor cultuur, dat op 25 november 2014 door de Raad is goedgekeurd²⁰.
- (7) Cultureel erfgoed omvat een breed spectrum van "rijdommen die uit het verleden zijn geërfd, in alle vormen en aspecten — materieel, immaterieel en digitaal (van oorsprong digitaal en gedigitaliseerd), waaronder monumenten, opgravingen, landschappen, vaardigheden, gebruiken, kennis en uitingen van menselijke creativiteit, alsmede collecties die worden bewaard en beheerd door openbare en particuliere instellingen zoals musea, bibliotheken en archieven", zoals aangegeven in de eerder vermelde conclusies van 21 mei 2014.
- (8) Cultureel erfgoed is doorheen de tijd gevormd door de synthese en combinatie van cultuuruitingen van de verschillende beschavingen die Europa bevolken. Een Europees Jaar dat hieraan is gewijd, zal de ontwikkeling en bevordering van het inzicht dat de bescherming en bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen van belang zijn, aanmoedigen. Een manier om dit te verwezenlijken is via voorlichtings- en bewustmakingsprogramma's voor het grote publiek, overeenkomstig de verplichtingen in het Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen²¹, dat door de Unesco op 20 oktober 2005 is goedgekeurd en waarbij de EU partij is.
- (9) In het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waarbij de EU en de meeste lidstaten partij zijn, is in artikel 30, dat deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport betreft, vermeld dat de staten die partij zijn het recht van personen met een handicap om op voet van gelijkheid met anderen aan het culturele leven deel te nemen, erkennen en dat zij alle passende maatregelen nemen om te waarborgen dat personen met een handicap onder meer toegang hebben tot plaatsen voor culturele uitvoeringen of diensten, zoals theaters, musea, bioscopen, bibliotheken en dienstverlening op het gebied van toerisme, en zo veel mogelijk toegang tot monumenten en plaatsen van nationaal cultureel belang.
- (10) De Europese Acces City Award wijst op de haalbaarheid en goede praktijken inzake het toegankelijk maken van cultureel erfgoed in steden voor mensen met een handicap, ouderen en personen met beperkte mobiliteit of andere vormen van tijdelijke beperkingen op een zodanige manier dat de aard en waarden worden gerespecteerd.

¹⁸ Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa (2014/C 183/08) (PB C 183 van 14.6.2014, blz. 36).

¹⁹ Resolutie van de Raad van 16 november 2007 over een Europese agenda voor cultuur (2007/C 287/01) (PB C 287 van 29.11.2007, blz. 1).

²⁰ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een werkplan voor cultuur (2015-2018) (2014/C 463/02) (PB C 463 van 23.12.2014, blz. 4).

²¹ Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, Parijs, 20 oktober 2005.

- (11) Cultureel erfgoed kan een belangrijke rol spelen voor de cohesie van een gemeenschap nu de culturele diversiteit in de Europese samenlevingen toeneemt. Nieuwe participatieve en interculturele benaderingen voor erfgoedbeleid en voorlichtingsinitiatieven die aan alle vormen van cultureel erfgoed een gelijke waarde toekennen, hebben het potentieel om het vertrouwen, de wederzijdse erkenning en de sociale cohesie te vergroten.
- (12) Dit wordt ook bevestigd in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling²², waarin wereldburgerschap, culturele diversiteit en interculturele dialoog als overkoepelende beginselen voor duurzame ontwikkeling worden aangeduid. Verder wordt in deze agenda erkend dat alle culturen en beschavingen kunnen bijdragen aan en cruciale wegbereiders zijn voor duurzame ontwikkeling. Cultuur wordt expliciet genoemd in verschillende doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling van de Agenda 2030, bijvoorbeeld in doelstelling 4 (onderwijs), doelstelling 5 (gender), doelstellingen 8 en 12 met betrekking tot toerisme (duurzame ontwikkeling/consumptiepatronen) en in het bijzonder in doelstelling 11 (steden en erfgoed).
- (13) De toegenomen internationale erkenning van de behoefte om mensen en menselijke waarden centraal te plaatsen in een ruimer en interdisciplinair concept van cultureel erfgoed, versterkt de behoefte om de toegang tot cultureel erfgoed te verbreden. Dit kan worden verwezenlijkt door verschillende doelgroepen te bereiken en door de toegang tot plaatsen, gebouwen, producten en diensten te verbeteren, rekening houdend met de specifieke behoeften en gevolgen van demografische veranderingen.
- (14) Beleidsinitiatieven voor onderhoud, restauratie, behoud, hergebruik, toegankelijkheid en promotie van cultureel erfgoed en diensten die verband houden met cultureel erfgoed zijn hoofdzakelijk verantwoordelijkheden op nationaal, regionaal en lokaal niveau. Desondanks heeft cultureel erfgoed een duidelijke Europese dimensie en is het opgenomen in verschillende andere EU-beleidsinitiatieven dan louter culturele. Hierbij gaat het om de volgende beleidsdomeinen: onderwijs, landbouw en plattelandsontwikkeling, regionale ontwikkeling, sociale cohesie, maritieme zaken, milieu, toerisme, de digitale agenda, onderzoek en innovatie, en communicatie.
- (15) Om het potentieel van deze beleidsinitiatieven voor de Europese economieën en samenlevingen ten volle te benutten, zijn er voor de instandhouding, de ontwikkeling en het beheer van culturele erfgoedbronnen, die in uiteenlopende domeinen van het openbaar beleid zijn vervat, doeltreffende multi-level governance en betere sectoroverschrijdende samenwerking nodig. Hierbij moeten alle belanghebbenden worden betrokken, waaronder overheidsinstanties, particulieren, organisaties uit het maatschappelijk middenveld, ngo's en de vrijwilligerssector.
- (16) De Raad heeft de Commissie in zijn conclusies van 25 november 2014²³ verzocht om te overwegen een voorstel voor een "Europees Jaar van het cultureel erfgoed" te presenteren.
- (17) Het Europees Parlement heeft in zijn resolutie van 8 september 2015²⁴ aanbevolen een Europees Jaar van het cultureel erfgoed aan te wijzen, bij voorkeur 2018.

²² Resolutie van de Verenigde Naties die door de Algemene Vergadering op 25 september 2015 is aangenomen — Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling.

²³ Conclusies van de Raad over participatief beheer van cultureel erfgoed (2014/C 463/01) (PB C 463 van 23.12.2014, blz. 1).

²⁴ Resolutie van het Europees Parlement van 8 september 2015 — Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa (2014/2149(INI)) P8_TA(2015)0293.

- (18) Het Europees Comité van de Regio's heeft in zijn advies van 16 april 2014²⁵ het voorstel van de Raad voor een "Europees Jaar van het cultureel erfgoed" verwelkomd en hierbij de nadruk gelegd op de bijdrage ervan aan de verwezenlijking van het gemeenschappelijke doel in de gehele pan-Europese regio.
- (19) Het uitroepen van een Europees Jaar van het cultureel erfgoed is een doeltreffende manier om het publieke bewustzijn te vergroten, informatie over goede praktijken te verspreiden en onderzoek en innovatie, alsmede een beleidsdebat, te bevorderen. Door een omgeving te creëren waarin deze doelstellingen tegelijkertijd op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau worden bevorderd, kunnen meer synergie en een beter gebruik van hulpbronnen worden bereikt.
- (20) Erfgoed is ook een actieterrein voor verschillende programma's inzake externe betrekkingen — hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, in het Midden-Oosten. De bevordering van de waarde van cultureel erfgoed is ook een antwoord op de opzettelijke vernietiging van cultuurschatten in conflictgebieden²⁶. Het zal van belang zijn om te zorgen voor complementariteit tussen het Europees Jaar van het cultureel erfgoed en alle initiatieven voor externe betrekkingen die binnen passende kaders worden ontwikkeld. Maatregelen om in het kader van relevante instrumenten voor externe betrekkingen cultureel erfgoed te beschermen en bevorderen, moeten het wederzijdse belang weerspiegelen dat gekoppeld is aan de uitwisseling van ervaringen en waarden met derde landen. Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zal wederzijdse kennis, respect en begrip van de respectievelijke culturen bevorderen.
- (21) Hoewel dit besluit gericht is tot de lidstaten, moeten de uitbreidingslanden eveneens nauw worden betrokken bij de maatregelen in het kader van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed. Er moet ook worden gestreefd naar passende betrokkenheid van de landen van het Europees nabuurschapsbeleid en andere partnerlanden. Dit kan worden nagestreefd via de relevante kaders voor samenwerking en dialoog, met name in de context van de dialoog tussen het maatschappelijk middenveld van de EU en van deze landen.
- (22) De instandhouding, het behoud en de ontwikkeling van het Europees cultureel erfgoed valt binnen de doelstellingen van bestaande programma's van de Unie. Daarom kan een Europees Jaar worden uitgevoerd door gebruik te maken van deze programma's onder hun bestaande bepalingen en mechanismen voor het vaststellen van financieringsprioriteiten op jaar- of meerjarenbasis. Programma's en beleidsinitiatieven in domeinen zoals cultuur, onderwijs, landbouw en plattelandsontwikkeling, regionale ontwikkeling, sociale cohesie, maritieme zaken, milieu, toerisme, de strategie voor een digitale eengemaakte markt, onderzoek en innovatie, en communicatie dragen direct en indirect bij aan de bescherming, de ontwikkeling, het innovatief hergebruik en de bevordering van het Europees cultureel erfgoed, en kunnen het initiatief overeenkomstig hun respectievelijke rechtskaders ondersteunen.
- (23) Het doel van dit besluit is ondersteuning bieden aan de inspanningen van de lidstaten om het Europees cultureel erfgoed te beschermen, bewaren, ontwikkelen, hergebruiken en bevorderen. Aangezien dit door de behoefte aan grensoverschrijdende uitwisseling van informatie en verspreiding van goede praktijken in de hele Unie niet

²⁵ Ontwerpadvis van het Europees Comité van de Regio's — Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa (2015/C 195/04) (PB C 195 van 12.6.2015, blz. 22).

²⁶ Zoals onderstreept in de Gezamenlijke Mededeling van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie — Naar een EU-strategie voor internationale culturele betrekkingen, JOIN(2016) 29 final.

voldoende door de lidstaten alleen kan worden verwezenlijkt en beter door de Unie kan worden bereikt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat dit besluit niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken,

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Voorwerp

Het jaar 2018 wordt uitgeroepen tot het "Europees Jaar van het cultureel erfgoed" (hierna "het Europees Jaar" genoemd).

Artikel 2

Doelstellingen

1. Overeenkomstig de doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur zijn de algemene doelstellingen van het Europees Jaar het stimuleren en ondersteunen — met name door de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken — van de inspanningen van de Unie, de lidstaten, en regionale en lokale autoriteiten om het Europees cultureel erfgoed in de Europese Unie (EU) te beschermen, bewaren, hergebruiken, ontwikkelen, benutten en bevorderen. Het Europees Jaar zal in het bijzonder:

- a) bijdragen aan de bevordering van de centrale rol van het Europees cultureel erfgoed in culturele diversiteit en interculturele dialoog. Er moet worden gezocht naar de beste manieren om de instandhouding en bescherming van het Europees cultureel erfgoed te garanderen en om ervoor te zorgen dat een breder en diverser publiek ervan kan genieten. Dit kan onder meer via maatregelen voor publieksonwikkeling en via erfgoedvoorlichting, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten, waarbij sociale inclusie en integratie worden bevorderd;
- b) de bijdrage van het Europees cultureel erfgoed aan de economie en de samenleving ontwikkelen, via het directe en indirecte potentieel van het Europees Jaar. Dit omvat de capaciteit om de culturele en creatieve sectoren te onderbouwen, creativiteit en innovatie te ondersteunen, duurzaam toerisme te bevorderen, de sociale inclusie te verbeteren en werkgelegenheid op lange termijn te creëren;
- c) bijdragen aan de bevordering van cultureel erfgoed als belangrijk element in de internationale dimensie van de Unie, waarbij wordt voortgebouwd op de interesse van de partnerlanden in het erfgoed en de deskundigheid van Europa.

2. De specifieke doelstellingen van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zijn:

- a) het stimuleren van benaderingen die mensgericht, inclusief, toekomstgericht, meer geïntegreerd en sectoroverschrijdend zijn, om erfgoed voor iedereen toegankelijk te maken en de instandhouding, de bescherming, het innovatieve hergebruik en de ontwikkeling van cultureel erfgoed te garanderen;
- b) het bevorderen van innovatieve modellen voor multi-level governance en beheer van cultureel erfgoed, waarbij alle belanghebbenden worden betrokken, waaronder overheidsinstanties, particulieren, organisaties uit het maatschappelijk middenveld, ngo's en de vrijwilligerssector;

- c) het bevorderen van debat-, onderzoeks- en innovatieactiviteiten en de uitwisseling van goede praktijken inzake de kwaliteit van de bescherming en instandhouding van cultureel erfgoed en inzake hedendaagse tussenkomsten in de historische omgeving, alsmede het bevorderen van oplossingen die toegankelijk zijn voor allen, met inbegrip van personen met een handicap;
- d) het ondersteunen en stimuleren van de positieve bijdrage van cultureel erfgoed aan de samenleving en de economie via onderzoek en innovatie, waaronder een wetenschappelijke basis op Europees niveau, en via de ontwikkeling van indicatoren en benchmarks;
- e) het aanmoedigen van lokale ontwikkelingsstrategieën om het potentieel van erfgoed aan te boren, onder meer via het bevorderen van duurzaam cultureel toerisme;
- f) het ondersteunen van de ontwikkeling van specifieke vaardigheden en het verbeteren van kennisbeheer en kennisoverdracht in de erfgoedsector, rekening houdend met de gevolgen van de digitale omwenteling;
- g) het bevorderen van erfgoed als een bron van inspiratie voor eigentijdse creatie en innovatie, en het ondersteunen van het potentieel voor kruisbestuiving en meer interactie tussen de culturele en creatieve sectoren enerzijds en gemeenschappen en de erfgoedsector anderzijds;
- h) het vergroten van het bewustzijn omtrent het belang van het Europees cultureel erfgoed via voorlichting en een leven lang leren, in het bijzonder door zich te richten op jongeren en lokale gemeenschappen;
- i) het ondersteunen van het potentieel van internationale samenwerking in aangelegenheden inzake cultureel erfgoed om sterkere banden te ontwikkelen met landen buiten de EU en het bevorderen van interculturele dialoog, verzoeningsprocessen en conflictpreventie;
- j) het bevorderen van onderzoek en innovatie inzake cultureel erfgoed; het vergemakkelijken van de toepassing en exploitatie van onderzoeksresultaten door alle belanghebbenden, in het bijzonder door overheidsinstanties en de particuliere sector, en het vergemakkelijken van de verspreiding van onderzoeksresultaten onder een ruimer publiek; en
- k) het aanmoedigen van synergieën tussen de Unie en de lidstaten, met inbegrip van het versterken van initiatieven om de illegale handel in culturele kunstvoorwerpen te voorkomen.

Artikel 3

Inhoud van de maatregelen

1. De te nemen maatregelen om de in artikel 2 vastgestelde doelstellingen te vervullen, omvatten de volgende activiteiten op Europees, nationaal, regionaal of lokaal niveau die verband houden met de doelstellingen van het Europees Jaar:
 - a) het organiseren van conferenties, evenementen en initiatieven om dialoog te bevorderen, het bewustzijn omtrent het belang en de waarde van cultureel erfgoed te vergroten, en de betrokkenheid van burgers en belanghebbenden te bevorderen;
 - b) het organiseren van informatie-, voorlichtings- en bewustmakingscampagnes om waarden zoals diversiteit en interculturele dialoog uit te dragen door gebruik te maken van bewijs uit het rijke erfgoed van Europa en om de bijdrage van het grote

publiek aan de bescherming en het beheer van erfgoed en meer algemeen aan het bereiken van de doelstellingen van het Europees Jaar te stimuleren;

- c) het delen van ervaringen en goede praktijken door nationale, regionale en lokale instanties en andere organisaties om informatie over cultureel erfgoed te verspreiden; en
- d) het verrichten van studies en onderzoeks- en innovatieactiviteiten en het verspreiden van de resultaten op Europese of nationale schaal.

2. De Commissie en de lidstaten kunnen ook andere maatregelen identificeren die bijdragen tot de in artikel 2 vastgestelde doelstellingen van het Europees Jaar, en toestaan dat naar het Europees Jaar wordt verwezen bij het promoten van deze maatregelen, voor zover die bijdragen tot de verwezenlijking van die doelstellingen.

Artikel 4

Coördinatie op nationaal niveau

Elke lidstaat benoemt een nationale coördinator die verantwoordelijk is voor de organisatie van de deelname van de lidstaat aan het Europees Jaar. De coördinator verzekert de coördinatie van relevante activiteiten op nationaal niveau.

Artikel 5

Coördinatie op het niveau van de Unie

De Commissie belegt vergaderingen van de nationale coördinatoren om het verloop van het Europees Jaar te coördineren en om informatie over de uitvoering ervan op nationaal en Europees niveau uit te wisselen.

Artikel 6

Internationale samenwerking

De Commissie werkt voor de uitvoering van het Europees Jaar samen met relevante internationale organisaties, in het bijzonder met de Unesco en de Raad van Europa, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de deelname van de EU zichtbaar wordt gemaakt.

Artikel 7

Financiering

Cofinanciering op Europees niveau van activiteiten ter ondersteuning van het Europees Jaar verloopt volgens de toepasselijke regels en binnen het kader van de bestaande mogelijkheden voor het op jaar- of meerjarenbasis vaststellen van prioriteiten voor bestaande programma's, in het bijzonder het programma Creatief Europa. Indien passend, kunnen andere programma's en beleidsinitiatieven eveneens, binnen hun bestaande wettelijke en financiële bepalingen, het Europees Jaar ondersteunen.

Artikel 8

Monitoring en evaluatie

De Commissie dient uiterlijk op 31 december 2019 een verslag in bij het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de

Regio's over de uitvoering, de resultaten en de algehele beoordeling van de in dit besluit bedoelde initiatieven.

Artikel 9

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 10

Dit besluit is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

FINANCIËEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 1.1. Benaming van het voorstel/initiatief
- 1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur
- 1.3. Aard van het voorstel/initiatief
- 1.4. Doelstelling(en)
- 1.5. Motivering van het voorstel/initiatief
- 1.6. Duur en financiële gevolgen
- 1.7. Beheersvorm(en)

2. BEHEERSMAATREGELEN

- 2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen
- 2.2. Beheers- en controlesysteem
- 2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 3.1. Rubriek(en) van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven
- 3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven
 - 3.2.1. *Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven*
 - 3.2.2. *Geraamde gevolgen voor de beleidskredieten*
 - 3.2.3. *Geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten*
 - 3.2.4. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader*
 - 3.2.5. *Bijdragen van derden*
- 3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Europees Jaar van het cultureel erfgoed

1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur²⁷

BELEIDSTERREIN(EN): ONDERWIJS EN CULTURELE ACTIVITEIT(EN) — CREATIEF EUROPA

1.3. Aard van het voorstel/initiatief

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie na een proefproject/een voorbereidende actie**²⁸

Het voorstel/initiatief betreft **de verlenging van een bestaande actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een actie die wordt omgebogen naar een nieuwe actie**

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. *De met het voorstel/initiatief beoogde strategische meerjarendoelstelling(en) van de Commissie*

Geen strategische meerjarendoelstelling gezien de specificiteit van het initiatief (een Europees Jaar).

1.4.2. *Specifieke doelstelling(en) en betrokken ABM/ABB-activiteit(en)*

Specifieke doelstelling nr.

a) Bijdragen aan de bevordering van de centrale rol van het Europees cultureel erfgoed in culturele diversiteit en interculturele dialoog. Er moet worden gezocht naar de beste manieren om de instandhouding en bescherming van het Europees cultureel erfgoed te garanderen en om ervoor te zorgen dat een breder en diverser publiek ervan kan genieten. Dit kan onder meer via maatregelen voor publieksontwikkeling en via erfgoedvoorlichting, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten, waarbij sociale inclusie en integratie worden bevorderd.

b) De bijdrage van het Europees cultureel erfgoed aan de economie en de samenleving ontwikkelen, via het directe en indirecte potentieel van het Europees Jaar. Dit omvat de capaciteit om de culturele en creatieve sectoren te onderbouwen, creativiteit en innovatie te ondersteunen, duurzaam toerisme te bevorderen, de sociale inclusie te verbeteren en werkgelegenheid op lange termijn te creëren.

c) Bijdragen aan de bevordering van cultureel erfgoed als belangrijk element in de internationale dimensie van de Unie, waarbij wordt voortgebouwd op de interesse van de partnerlanden in het erfgoed en de deskundigheid van Europa.

Betrokken ABM/ABB-activiteit(en)

²⁷

ABM: activity-based management; ABB: activity-based budgeting.

²⁸

In de zin van artikel 54, lid 2, onder a) of b), van het Financieel Reglement.

1.4.3. *Verwachte resulta(a)t(en) en gevolg(en)*

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

- Het organiseren van informatie- en promotiecampagnes, evenementen en initiatieven op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau om de kernboodschap over te brengen en informatie te verspreiden over voorbeelden van goede praktijken, met inbegrip van de rol van de EU in de bevordering van gezamenlijke oplossingen.
- Het vergroten van het bewustzijn omtrent het belang van cultureel erfgoed voor de burgers van de EU en het versterken van de bijdrage van cultureel erfgoed aan groei en banen en aan sociale cohesie op nationaal en Europees niveau.
- Het onderstrepen van de uitdagingen en het ontwikkelen van de kansen betreffende de instandhouding, de bescherming en het beheer van cultureel erfgoed, met inbegrip van de uitdagingen en kansen die verband houden met de digitalisering.

1.4.4. *Resultaat- en effectindicatoren*

Vermeld de indicatoren aan de hand waarvan kan worden nagegaan in hoeverre het voorstel/initiatief is uitgevoerd.

Een aantal outputs in het kader van de informatiecampagne

1.5. **Motivering van het voorstel/initiatief**

1.5.1. *Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien*

- Op korte termijn: betere informatie over het belang van cultureel erfgoed als troef voor de EU en van de rol van de EU in de instandhouding van cultureel erfgoed.
- Op lange termijn: bij de burgers een groter bewustzijn omtrent het belang van cultureel erfgoed en meer erkenning van de positieve rol van de EU.

1.5.2. *Toegevoegde waarde van de deelname van de EU*

- Het bewustzijn omtrent het belang van het Europees cultureel erfgoed in termen van economische groei en sociale cohesie vergroten.
- Het bewustzijn omtrent de uitdagingen en kansen vergroten en de rol van de EU in de bevordering van gezamenlijke oplossingen onderstrepen.

1.5.3. *Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan*

De Europese Jaren die in de afgelopen tien jaar zijn georganiseerd, hebben hun waarde als doeltreffende bewustmakingsinstrumenten aangetoond door hun impact op zowel het grote publiek als multipliers, en hebben voor synergieën tussen verschillende interventiedomeinen op Europees en nationaal niveau gezorgd.

1.5.4. *Verenigbaarheid en eventuele synergie met andere passende instrumenten*

Het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zal fungeren als referentiepunt voor verschillende programma's van de Unie, bijvoorbeeld voor het programma Creatief Europa, de Europese structuur- en investeringsfondsen, Horizon 2020 (met inbegrip van de digitale aspecten van het behoud en de benutting van erfgoed), Erasmus+ en Europa voor de burger. Creatief Europa financiert ook drie EU-acties die specifiek aan cultureel erfgoed zijn gewijd: de Europese erfgoeddagen, de EU-prijs voor cultureel erfgoed en het Europees erfgoedlabel.

1.6. Duur en financiële gevolgen

X Voorstel/initiatief met een **beperkte geldigheidsduur**

- X Voorstel/initiatief is van kracht vanaf 1/1/2018 tot en met 31/12/2018
- X Financiële gevolgen vanaf 2017 tot en met 2018

Voorstel/initiatief met een **onbeperkte geldigheidsduur**

- Uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Beheersvorm(en)²⁹

X **Direct beheer** door de Commissie

- door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;
- door de uitvoerende agentschappen;

Gedeeld beheer met lidstaten

Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken te delegeren aan:

- derde landen of de door hen aangewezen organen;
 - internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke);
 - de EIB en het Europees Investeringsfonds;
 - de in de artikelen 208 en 209 van het Financieel Reglement bedoelde organen;
 - publiekrechtelijke organen;
 - privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, voor zover zij voldoende financiële garanties bieden;
 - privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die voldoende financiële garanties bieden;
 - personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het GBVB in het kader van titel V van het VEU is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling.
- *Verstrek, indien meer dan een beheersvorm is aangekruist, extra informatie onder "Opmerkingen".*

Opmerkingen

[...]

[...]

²⁹ Nadere gegevens over de beheersvormen en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.testa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

Werkprogramma voor het Europees Jaar
Oprichting van een stuurgroep

2.2. Beheers- en controlesysteem

2.2.1. Mogelijke risico's

- Gebrek aan zichtbaarheid van de initiatieven
- Te hoge verwachtingen ten opzichte van de beperkte begroting

2.2.2. Informatie over het ingestelde systeem voor interne controle

Regelmatige risicobeoordeling in het kader van de stuurgroep

2.2.3. Raming van de kosten en baten van de controles en evaluatie van het verwachte foutenrisico

[pro memorie]

[pro memorie]

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Vermeld de bestaande en geplande preventie- en beschermingsmaatregelen.

De Commissie garandeert dat, wanneer krachtens dit besluit gefinancierde acties worden uitgevoerd, de financiële belangen van de Unie met de toepassing van preventieve maatregelen tegen fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten worden beschermd door middel van doeltreffende controles, door middel van terugvordering van de ten onrechte betaalde bedragen en, indien onregelmatigheden worden ontdekt, door middel van doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties. De Commissie is bovendien gemachtigd overeenkomstig Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden, controles en onderzoeken ter plaatse uit te voeren uit hoofde van dit besluit. Indien nodig worden onderzoeken uitgevoerd door het Europees Bureau voor fraudebestrijding. Dit gebeurt op grond van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF).

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek(en) van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Begrotingsonderdeel	Soort krediet	Bijdrage			
			van EVA-landen ³¹	van kandidaat-lidstaten ³²	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement
	Rubriek 3: Veiligheid en burgerschap	GK/NGK ³⁰				
3	15 04 02 — Subprogramma Cultuur — Grensoverschrijdende acties ondersteunen en transnationale verspreiding en mobiliteit bevorderen	GK	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Begrotingsonderdeel	Soort krediet	Bijdrage			
			van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement
		GK/NGK				

³⁰ GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.

³¹ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

³² Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven

[Dit deel moet worden ingevuld op de spreadsheet met administratieve begrotingsgegevens (tweede document in de bijlage bij dit financieel memorandum), te uploaden in CISNET met het oog op overleg tussen de diensten.]

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Nummer	[3] Rubriek Veiligheid en burgerschap
--	--------	---------------------------------------

DG: EAC			Jaar N ³³	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
• Beleidskredieten										
		(1)								
		(2)								
15 04 02 — Creatief Europa — Subprogramma Cultuur	Vastleggingen	(1a)	1,000	3,000						4,000
	Betalingen	(2a)	0,500	1,900	1,100	0,500				4,000
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ³⁴										
Nummer begrotingsonderdeel		(3)								
TOTAAL kredieten voor DG EAC*	Vastleggingen	=1+1a +3								
	Betalingen	=2+2a +3								

³³ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

³⁴ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

• TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	1,000	3,000						4,000
	Betalingen	(5)	0,500	1,900	1,100	0,500				4,000
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)								
TOTAAL kredieten voor RUBRIEK <...> van het meerjarige financiële kader	Vastleggingen	=4+6								
	Betalingen	=5+6								

Wanneer het voorstel/initiatief gevolgen heeft voor meerdere rubrieken

• TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)								
	Betalingen	(5)								
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)								
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4 van het meerjarige financiële kader (referentiebedrag)	Vastleggingen	=4+6	1,000	3,000						4,000
	Betalingen	=5+6	0,500	1,900	1,100	0,500				4,000

Rubriek van het meerjarige financiële kader	5	"Administratieve uitgaven"
--	----------	----------------------------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
DG: EAC									
• Personele middelen		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.
• Andere administratieve uitgaven		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.
TOTAAL DG EAC	Kredieten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				p.m.

TOTAAL kredieten voor RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	p.m.	p.m.						p.m.
--	---	------	------	--	--	--	--	--	------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar N ³⁵	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 5* van het meerjarige financiële kader	Vastleggingen								
	Betalingen								

*Rubriek 5: Kosten voor de administratie, met inbegrip van personele middelen, zullen worden gedragen door interne herschikking binnen DG EAC.

³⁵ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

3.2.2. Geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)										TOTAAL		
	OUTPUTS																		
	Soort ³⁶	Gem. kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 ³⁷ ...																			
- Output	Comm	0,3	2	0,600	0	0													0,600
- Output	Congressen	0,25	4	1,000	0	0													1,000
- Output																			
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1			6	1,600	0	0													1,600
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2...																			
- Output	Communicatie	0,3	2	0,600	0	0													0,600

³⁶ Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

³⁷ Zoals beschreven in punt 1.4.2. "Specifieke doelstelling(en)...".

- Output	Congres- sen en confer- enties	0,25	3	0,750	0	0												0,750
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2			5	1,350	0	0												1,350
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 3...																		
- Output	Comm- unicati- e	0,3	1	0,300	0	0												0,300
- Output	Congres- sen en confer- enties	0,25	3	0,750	0	0												0,750
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 3			4	1,050	0	0												1,050
TOTALE KOSTEN																		4,000

Outputs

Communicatiecampagne: dit kan videospots, videoclip, visuele identiteit, een website, PR-activiteiten, sociale media, promotiemateriaal, publicaties en druk, studies en andere bewustmakingsactiviteiten omvatten.

Congressen en conferenties: dit kan openings- en slotconferenties, lezingen, workshops, bijeenkomsten op hoog niveau, bijeenkomsten voor journalisten, randevenementen en andere bijeenkomsten zowel in Brussel als in de lidstaten omvatten.

Kostenstructuur

Op basis van eerdere ervaringen uit andere cultuurgerelateerde acties, met name in het kader van het programma Creatief Europa, wordt geraamd dat de gemiddelde kosten van een communicatiecampagne op EU-niveau ongeveer 300 000 EUR bedragen en dat die van een congres kunnen schommelen tussen de 100 000 en 400 000 EUR, afhankelijk van de omvang en het aantal aanwezigen. Daarom wordt aangenomen dat de gemiddelde kosten van de congressen die in het kader van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed zullen worden georganiseerd, redelijkerwijs 250 000 EUR kunnen bedragen.

3.2.3. Geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

3.2.3.1. Samenvatting

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar N ³⁸	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)	TOTAAL
--	-------------------------	-------------	-------------	-------------	--	--------

RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader								
Personele middelen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
Andere administratieve uitgaven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
Subtotaal RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				

Buiten RUBRIEK 5³⁹ van het meerjarige financiële kader								
Personele middelen								
Andere administratieve uitgaven								
Subtotaal buiten RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader								

TOTAAL	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	--

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

³⁸

Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

³⁹

Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

3.2.3.2. Geraamde personeelsbehoeften

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig.
- Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Raming in voltijdequivalenten

	Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							
XX 01 01 01 (zetel en vertegenwoordigingen van de Commissie)	1	1	1				
XX 01 01 02 (delegaties)							
XX 01 05 01 (onderzoek door derden)							
10 01 05 01 (eigen onderzoek)							
• Extern personeel (in voltijdequivalenten VTE)⁴⁰							
XX 01 02 01 (AC, END, INT van de "totale financiële middelen")							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT en JED in de delegaties)							
XX 01 04 jj⁴¹	- zetel						
	- delegaties						
XX 01 05 02 (AC, END, INT — onderzoek door derden)							
10 01 05 02 (AC, END, INT — eigen onderzoek)							
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)							
TOTAAL	1	1	1				

XX is het beleidsterrein of de begrotingstitel.

Voor de benodigde personele middelen zal een beroep worden gedaan op het personeel van het DG dat reeds voor het beheer van deze actie is toegewezen en/of binnen het DG is herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het behorende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Met andere diensten het werkprogramma voor het Europees Jaar opstellen en coördineren; richtsnoeren voor overeenkomsten voor diensten en goederen opstellen en de selectieprocedure opvolgen; de interinstitutionele coördinatie garanderen; briefings en toespraken voor de commissaris en het DG voorbereiden; input voor persmateriaal leveren; meewerken aan de evaluatie achteraf.
Extern personeel	

⁴⁰ AC = Agent Contractuel (arbeidscontractant); AL = Agent Local (plaatselijk functionaris); END = Expert National Détaché (gedetacheerd nationaal deskundige); INT = Intérimaire (uitzendkracht); JED = Jeune Expert en Délégation (jonge deskundige in delegaties).

⁴¹ Subplafond voor extern personeel uit beleidskredieten (vroegere "BA"-onderdelen).

3.2.4. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader*

- Het voorstel/initiatief is verenigbaar met het huidige meerjarige financiële kader
- Het voorstel/initiatief vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van het meerjarige financiële kader

Zet uiteen welke herprogrammering nodig is, onder vermelding van de betrokken begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

- Het voorstel/initiatief vergt toepassing van het flexibiliteitsinstrument of herziening van het meerjarige financiële kader

Zet uiteen wat nodig is, onder vermelding van de betrokken rubrieken en begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

3.2.5. *Bijdragen van derden*

- Het voorstel/initiatief voorziet niet in medefinanciering door derden
- Het voorstel/initiatief voorziet in medefinanciering, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			Totaal
Medefinancieringsbron								
TOTAAL medegefinancierde kredieten								

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
 - voor de eigen middelen
 - voor de diverse ontvangsten

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ⁴²							
		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	... invullen: zoveel jaren als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			
Artikel									

Voor de diverse ontvangsten die worden "toegewezen", vermeld het (de) betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven.

Vermeld de wijze van berekening van de gevolgen voor de ontvangsten.

⁴² Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.